

«Μαντάλωσε τή θύρα και λιθάρις
 «σώρισε πίσω τήν Ὅσση, τόν Πίντο
 «θά τὰ πατήρει ὁ κλέφτης; πού εἶναι πλάνος».

Με θυμό τόν ἀκούει ὁ Αἷμος. Στήν ἀπογοητευμένη του ζωὴν ἐν μόνῳ τοῦ ἔμεινε νὰ λατρεῖται. Οἱ πνιγμένες ψυχές, ὅλες σέ ἓνα ἱδανικό χαρίζονται καὶ κερφώνονται σ' αὐτὸ σὰ σωτηρία νὰ τοῦ ζητοῦν. Εἶναι τὸ ὑπέρτερο τοῦ Ἐγὼ του. Μ' ἔλη του τὴ λατρεῖο ἀγκάξει ὁ Αἷμος τὴ Ροδόπη, τὴν ἀδερφή του, πού δὲν εἶναι σὰν κ' αὐτὸν «θεομονητική» πού διατήρησε στήν περηφάνεια καὶ στήν ὀριωτόνη της ὅλο τὸ μεγαλεῖο τῆς Ρηγινῆς οἰκογένειας. Στοργικὰ δλοτέλει τὴ φυλάει. Στὸ πικράτι μέτρη φρουρημένη τῆς ὕψους τὸν περιφνηλο θρόνο τῆς μοναξιάς της. Κανένα βλέμμα δὲν εἶναι ἄξιο νὰ τὴ βλέπει.

Τὴ δραματικὴ ψυχικὴ διάθεσι ἐπλάσε ὁ Ποριώτης. Σπου τὰ λόγια τοῦ Δημοχάρη ἀντηχώντας, ἔλη τὴν τραγικὴ σημασία θὰ δώσουνε στὴ διαμάχη. Μὰ καὶ τὸ υπερβολικὸ τὸ κλειστικό της Ροδόπη, τὸ ἀφύτικα συγκρατώντας τὴν προετοιμάζει τὴν ὁρμὴ πού θὰ ξεπετάξει ἄγρια μόλις ἡ μικρότερη ἐλευτερίᾳ της δοθεῖ.

Καὶ στοίχημα βάζει ὁ Αἷμος μὲ ὄρκο τὴν ἴδια τὴ Ζωή του.

Ἐβρωνικὰ ἀπαντᾷ ὁ Δημοχάρης:

«ἔχεις τόσο

πίστη στὴν πίστη νιάς γυναικὸς Αἷμο;»

Τὸ θρόνο του στοίχημα βάζει. Καὶ θὰ νικήσει ὅχι μὲ τὴ εἰς καλεσμένους. Μονάχα ὅ,τι γίνεται μ' ἔλη τὴ Νιώση κι' ἔλη τὴ θέληση ἔχει ἄξια. Ἀλλὰ κι' ὁ Αἷμος δὲν πρέπει «θώρακα νὰ δώσει στὴ Ροδόπη τοῦ κέρδους τὴν ἀπράξια». Ἀνέξερη πρέπει νάνα, ἀνεξάρτητη. Γιατὶ τὴ νύχτα σὲ γαλέρα θὰ κλειστεῖ. Ἰσως πρὸς ἴσο θὰ παλέψουν. Καὶ φωνάζει ὁ Δημοχάρης τοὺς συμβούλους του κι' ὅλους τοὺς κεντάρχους μάρτυρες νάνα.

Σκηναὶ μ' ἐπιδητικότη πού ἴσως ἐντύπωση νὰ κάνει στὴ σκηνὴ ἀλλὰ τόσο πολὺ ἐξωτερικὴ. Ἐπανάληψη εἶναι μόνον, ἐπιτηρητικὴ πομπώδης, ἀπορητὴ σὲ ἀνώτερο ὄραμα, καὶ σύγχρονα ἐτοιμάζει κι' ὅλο τὸ μακρὺ ψεύτικο τῆς τελευταίας πράξης. Τὸ δημοτικὸ τραγούδι, ἡ λαϊκὴ αἰσθητικὴ πού συγκινεῖται βλέποντας χρυσὰ καὶ δῶθεν ἐπίσημους τύπους, ἃς ἐπιζητεῖ μόννη μεγαλοπρεπεῖα κριτήρια πού Ὀμορφιά ἔχουν τότε γιατί ὁ λαὸς πιστεύει σ' αὐτὰ... Ἀς ἀκούε τὸν ὄρκο ὁ Ἀκέρτης «νέος κι' ὁμορφος μὲ γυναικωτὸς σὰν τὸν Ἀντίνοο» γιατί εἶναι ὁ μόνος στὸν ὁποῖο τὰ λόγια δραματικὰ ἀντηχοῦν, — ὁρμητὴ προκαλώντας. Ἀγαπᾷ τὴ Ροδόπη. Κι' ἀνέξερὸς ὁ Βασιλεὺς, σπρωγμένος ἀπὸ κείνη τὴ μυστικὴ ὁρμὴ πού ἀνεξήγητα κάποτε τὴ Ζωὴ ὁδηγεῖ πρὸς κάποιο τέλος, τραγικὸ, αὐτὸν διαλέγει γιὰ βοηθό. Ἀς ἔχουν καὶ σὲ σπονδὴ τὸ κρασί στὸ χῶμα γιατί ἔχει πλαστικότη μοναδικὴ τὸ ἔθιμο τὸ προσιώδιο. Ὀμορφιὰ ἀπόκριση κλείνουνε οἱ ἐμφαντικὸς οἱ κίνητες. Ἀς σπρκαῖουν οἱ Πραχτικὰ πού δὲ θέλουν νὰ νιώσουν πῶς πὺ πλέρια γίνεται ἡ ἐσωτερικὴ μὲς ζωὴ, πῶς υπερδιεγείρονται οἱ δικαιοσύνης στὸ ἄξιο περίγυρο.

Καὶ φεύγουν ὁ Αἷμος γιὰ τὴ γαλέρα, ὁ Δημοχάρης γιὰ νὰ ἐτοιμάσει τὸ σχέδιό του. Πάλι ἄδεια μένει ἡ σκηνή. Ξεχωριστὲς οἱ τρεῖς πρῶτες σκηνὲς δὲν ἐνώνονται ἀνκεταξί τους καὶ χωρὶς νὰ θέλει κανεὶς υπερβολικὰ αὐτηγὰ νὰ προσέχει τοὺς κλασικοὺς κανόνες τὸ θεᾶτρο δὲν μπορεῖ περὰ σὰ λάθος αἰσθητικὸ νὰ τὸν χτυπήσει ὁ διχασμὸς τῶν ἐπεισοδίων πού διχάζει τὴν ἐντύπωση καὶ, διπλῶς, δὲν ἀφήνει κὲν τὸ πρῶτο νὰ θεωρηθεῖ σὰν πρόλογος.

Ἐξίφνα ἀπὸ τὸν κήπο ἔρχεται μιὰ γυναίκα. Ἀλαφροντυμένη ὥραια μὲ τὴν ὁμορφιὰ τῆς χορεύτρας πού χάρισε τὴ ζωὴ της, ἀκόμα νὰ μὲ τὴ νιότη πού κρατοῦν ἀγέρωχη, τὰ φίλα, ἀκόμα λιγερὴ ὁρμη γιὰ τὸ καλεῖ ἡ τέχνη της. Εἶναι ἡ γυναίκα τοῦ δρόμου πού «ἡρωϊκὴ» τὴν ἐπλάσε ὁ Ποριώτης. Σύμφωνα μὲ τὸ ἱδανικὸ της.

«Δὲν εἶχα

τὸν πόθο ἐγὼ νὰ τυραννῶ τοὺς ἄντρες

Νὰ τοὺς μαγεύω μὲ ἄρετα...

Κ' ἔχω μάζη τους χαρεῖ τὴ ζωὴ μου,

καὶ γνώρισα τὰ ρίγη τῆς ἀγάπης.

... Ἡ ὁμορφιά μου

δὲν ἔμεινε ἀκαρπῆ, ἀνιχνῶ, σὰ δέντρο,

σὲ ἄδροστο βράχο».

Κρούει τὴ θύρα τοῦ παλατιοῦ τῆς Ροδόπης. Σὲ τρίπτυχο ὡκαῖο ψυχολογικὸ καὶ δραματικὸ δείχνει ὁ Ποιητὴς τὴν Κρινώ, τὴν ἀπλὴ, ἀγνή Κοπέλλα, τὴ Μαντὼ πού κλείνει ὅλο τὸ ἱδανικὸ μεθύσι τῆς Ζωῆς, κι' ἀνάμεσά τους τὴ Ροδόπη πού ὅλο τὸ ὁρμηφύτὸ της εἶναι ὁρμαίει πρὸς τὴ Μαντὼ ἀλλὰ πού ἀναγκάζεται ἴδια μὲ τὴν Κρινώ νὰ ζεῖ σ' ἐσωτερικὴ διαμάχη ἀκατάπαυστη καὶ φριχτὰ ὀδυνηρή.

Εἶναι τόσο ἐπικίνδυνο γιὰ τὸ ἀναπάντεχο καὶ τότε ἀσυγκράτητο ἀνοιγμὰ τῶν φτερῶν ἢ προσπαθεῖν νὰ ὁδηγήτομε τὸ χαρκτηῖρα σ' ἄλλο δρόμο ἀπὸ τὸ δικό του.

Τώρα πού φύγνε ὅλοι οἱ ἄντρες προβάλλει ἡ Βασιλοπούλα ἀκολουθούμενη ἀπὸ τίς Ἀδρες της. Ἀφάνταστα ὁμορφη... Ἀδύθη μιὰ πίκρα τὴ βραχνίζει. Ἐπρεπε ὅμως πὺ συγκρατημένη νὰ τῆς ξέφυγε νὰ μὴ κατὰέχεται νὰ τὴ φανερώσει μὲ λόγια κάποτε πρότυχα γιὰ Ρηγοπούλα. Ἐχτός ἀπὸ τὴ δεμένη ὁρμὴ πρὸς τὴ ζωὴ, ὑποφέρει ἀπὸ τὸν ἴδιο σὰν τὸν ἀδερφό της πῶς δυνατότερο ἀκόμα γιατί εἶναι πολὺ περισσότερο φιλόδοξη, γιατί δὲν μπορεῖ σὰν κι' αὐτὸν σὲ πολέμους, κι' ἀλλοιωτικὸς σκέψης νὰ χαρίζει τὸ υπερπλήριο τοῦ Ἐγὼ της κ' ἡ χαρὰ τῆς ἐξουσίας, στίς σιλάδες της σὰν εἰρωνεῖα τῆς φαίνεται. Στὸ συμπτωμένο πάντα εἶναι τῆς ἀξέχθηκα ὁ φθόνος σὲ μίσος. Ὅλα πρὸς τὸ Δημοχάρη τὴ σπρώχνουν. Κι' ἀπ' τὴ δίψα τῆς Ἀγάπης πὺ κοντὰ στὴν Ἀγάπη εἶναι τὸ μίσος. Ἰσως, κάτι πού δὲν τ' ὁμολόγησε οὔτε στὸν ἐκτό της, πού οὔτε κὲν τὸ φαντάζεται, νὰ ἐπεθύμησε κιόλα νὰ τὴν ἀγαπήσει ὁ Δημοχάρης. Γιατὶ εἶναι Ρήγας, γιατί θὰ χαρεῖ σκυμμένο μπροστὰ της νὰ τὸν δεῖ... γιατί τόσο τὸν μισεῖ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΛΚΗΣ ΘΡΥΛΟΣ

ΟΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Τὸ σῶμα τῆς «Φιλολογικῆς ἀσφαλείας» στο τελευταῖο φύλλο τοῦ ὁργάνου του «Κριτικὴ καὶ ποίηση» ὀφείνεται ἀλήθεια τοῦ Παλαμά, τοῦ Κ. Χατζόπουλου καὶ ὅλων πού ὁπωσδήποτε τυπώσανε κάτι χωρὶς νὰ πάρουν τὴν ἀδεία του. Σημάδι τῶν καιρῶν κι αὐτό.

— Στὸ «Rösli» τοῦ περασμένου φύλλου (σελ. 119) πρέπει νὰ διορθωθεῖ τὸ «φρικαστικὴ ζωὴ» σὲ «φρικαστικὴ βουή» καὶ τὸ «ἐπροφιλάρειαν» σὲ «ἐπροφιλάρειαν».

— Κάτι λάθος συνέβηκε στὴ δεκαεξαίωση τοῦ περασμένου φύλλου καὶ μερικὸι συνταγομητὲς δὲν τὸ λάβανε. Παρακαλοῦμε νὰ μᾶς γράψουνε νὰν τοὺς τὸ σταίλουμε.